

A Fővárosi Ítéltábla a ... pártfogó ügyvéd által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek – a ... jegyző által képviselt II. rendű alperes neve(**II. rendű alperes címe**) II. rendű alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indult perében a Székesfehérvári Törvényszék 2016. május 25. napján meghozott 26.P.20.401/2015/18. számú ítélete ellen a felperes részéről 19. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal a kiegészítéssel, hogy a felperest képviselő ... pártfogó ügyvédet az elsőfokú eljárásban kifejtett tevékenysége ellenében megillető díj az állam terhére esik.

A le nem rótt 274.700 (kétszázhetvennégyezer-hétszáz) forint fellebbezési illetéket a felperes költségmentessége folytán az állam viseli.

A felperest képviselő ... pártfogó ügyvédet a másodfokú eljárásban kifejtett tevékenysége ellenében megillető díj az állam terhére esik.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében vagyoni kár címén a 2015. január 1. napjától 2016. március 9. napjáig terjedő időszakra összesen 434.000 forint összeget, nem vagyoni kár címén pedig 3.000.000 forintot követelt az alperestől.

Keresete szerint vagyoni kárai abból származnak, hogy a megjelölt időszakban étkeztetési támogatás iránti kérelméről nem határozott a II. rendű alperes, ezért ismerőse biztosított neki napi 1000 forintot megélhetésre.

Nem vagyoni kára részben abból adódik, hogy a II. rendű alperes a szociális helyzete felmérése érdekében környezettanulmányt készített, melynek során okszerűtlen mérlegeléssel jutott arra a következtetésre, hogy nem szorul rá támogatások igénybevételére – de a tanulmány elkészítése személyiségi jogokat is sértett.

Másfelől az jelentett személyiségi jogsérelmet, hogy a 2015. február 13-i szociális étkeztetés iránti kérelmét annak ellenére sem intézték el, hogy a kormányhivatal felhívta az alperes figyelmét arra, hogy arra jogosult lehetne. Átmeneti, meghatározott összegű segély címén pedig nem az általa igényelt havi 70.000 forintot, hanem egyszeri, 2000 forintos összeget ítélték meg részére.

A II. rendű alperes a kérelme ellenére és attól függetlenül sem biztosított számára szociális elhelyezést, hogy bérlakásokkal rendelkezik.

Az önkormányzat tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a köz érdekében nem végzett munkát, így a 22.800 forintos foglalkoztatást helyettesítő támogatását jogszerűtlenül vonták meg tőle.

A II. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és költségei megtérítését kérte.

Védekezésében utalt arra, hogy a pénzbeni és természetbeni szolgáltatásokról és szociális támogatásokról szóló 4/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet 18-19. §-aiban foglalt feltételeknek a felperes nem felelt meg, így szociális étkeztetésre nem lett volna jogosult.

A havi 70.000 forintos átmeneti segély folyósítása céljából, a felperes érdekében került sor környezettanulmány elvégzésére. Ellentmondásos, hogy a felperes ennek körülményeit sérelmezi.

Ilyen magas összegben egyébként nem nyílhatott lehetőség a segély megítélésére, hiszen az önkormányzat erre nyitva álló éves kerete 550.000 forint volt.

Szociális bérlakásokkal az önkormányzat nem rendelkezik, így a felperes ezirányú igénye sem lehetett alapos.

A II. rendű alperes így közigazgatási jogkörben eljárva nem okozott kárt a felperesnek. Az a körülmény sem értékelhető a II. rendű alperes terhére, hogy ismerősi segítséget vett igénybe megélhetéséhez és a kölcsönösségeket nem tudja visszafizetni.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Ítélete indokolása szerint a felperes keresetét a Ptk. 6:548. § és 6:519. § szem előtt tartásával kellett vizsgálni és erre figyelemmel megállapítható, hogy a II. rendű alperes a felperesnek kárt nem okozott.

A felperes által a közérdekű önkéntes tevékenység körében felhozottak a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 36. § (3) bekezdésére és a közérdekű tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény 6. § (1) bekezdésére tekintettel nem voltak elégségesek ahhoz, hogy a II. rendű alperesi jogelőd előtt a foglalkoztatási helyettesítési támogatásra való jogosultságot igazolják, ezért helytállóan járt el az első- és másodfokú közigazgatási szerv, amikor a felperes korábban megállapított támogatási jogosultságát megvonták.

A szociális lakhatás biztosítási kérelmére a felperes a perben ugyan hivatkozott, de ilyen kérelem előterjesztését nem tudta bizonyítani.

A 2015. február 12-i, határozott időre szóló szociális segély iránti kérelme elbírálást nyert, így a II. rendű alperes erre vonatkozó intézkedéséből fakadóan kára nem származhatott.

A szociális étkeztetésre vonatkozó igényét nem bírálták el, de a II. rendű alperes 4/2015. (II. 27.) számú önkormányzati rendeletének 18. és 19. §-ára figyelemmel az semmiképp sem lehetett volna alapos.

Mivel a hivatkozott önkormányzati rendelet 6. § (2) bekezdése lehetővé teszi, hogy a szociális igények felmérése érdekében környezettanulmány szerezhető be, ezért az erre irányuló ténykedést a kérelmező és környezete nem kifogásolhatja. A felperes maga jelölte meg lakcímeiként **É. K.** ismerőse címét, így a tanulmány elkészítésének helyszíne sem lehetett más.

A II. rendű alperes eljárásai során a felperes rossz hírét nem keltette és más személyiségi jogsértő magatartást sem tanúsított. Ezt a perben tanúként kihallgatott személy vallomása is cáfolta.

Károkozás alperesi jogellenes magatartás bizonyítása hiányában nem állapítható meg, erre figyelemmel a károk összességét már nem kellett vizsgálni a perben.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen a határozat kereset szerinti megváltoztatását, másodlagosan ténybeli és jogi megalapozatlanság címén annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra kötelezését kérte.

Fellebbezésében előadta, hogy az állami közfoglalkoztatási szervekkel mindig is együtt kívánt működni, ennek keretében 2014 novemberében I. Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzőjéhez fordult és jelezte, hogy egészségügyi vizsgálat elvégzése után szeretne közmunkát vállalni. A hivatal kérelmeivel azonban érdemben nem foglalkozott.

A jegyző az aktív korúak ellátására és foglalkoztatást helyettesítő támogatásra irányuló kérelmét is elutasította számon, noha vagyontalan és igazolta a kedvezményhez szükséges törvényi feltételeket is.

A határozat ellen fellebbezéssel élt, de hiába hivatkozott arra, hogy az első fokon eljáró hatóság nem megfelelően vizsgálta szociális körülményeit. A jogszabályi feltételek alapján jogosult a foglalkoztatást helyettesítő ellátásra, még méltányossági alapon is.

Az ügyében eljáró hatóság nem megfelelően tartotta szem előtt a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatások szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 2. § általános rendelkezéseit, továbbá az 50. § (1) bekezdése szerinti tényállás felderítésére vonatkozó kötelezettséget, de az 50. § (2) bekezdése szerinti, a határozat méltányosságból történő módosítására vonatkozó lehetőségével sem élt.

Az alperes jogairól sem megfelelően tájékoztatta, így az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése szerinti szociális biztonsághoz fűződő jogát sértette meg, illetőleg a (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően a köz érdekében végzett tevékenységéhez mérten is lett volna lehetőség szociális juttatás megállapítására.

A törvény és a települési önkormányzat rendelete lehetővé teszi átmeneti segély, étkeztetési támogatás és aktív korúak ellátása folyósítását.

Az alperesnek a felperest tájékoztatnia kellett volna arról is, hogy szociális helyzete folytán pénzbeli és természetbeni támogatásokon túl települési támogatáshoz is hozzáférhet, mert a képviselő-testület a létfenntartását illetően veszélyhelyzetbe került személyek részére köteles segítséget biztosítani.

Az idézett törvény 56., 57., 62., 86. és 89. §-aiban foglaltak megsértésével járt el az alperes, amikor étkeztetés és további szociális ellátások útján nem biztosította a felperesnek az emberhez méltó körülményeket, ezzel lelki megpróbáltatásait fokozta. Az egyszeri segély megítélése csupán az ellátás minimális, legalacsonyabb fokát jelentette.

Az elsőfokú bíróság ítéletében nem megfelelően értékelte az alperes mulasztását az étkeztetési támogatásra vonatkozó kérelem elbírálása terén, továbbá tévesen értékelte azt a körülményt is, hogy a felperes csupán levelezési cím biztosítása érdekében jelentkezett be ismerőséhez, melynek ténye értelemszerűen lakhatást nem biztosított számára.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelmében felülvizsgálta, annak első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése a Pp. 228. § (4) bekezdésére figyelemmel nem volt.

Az elsőfokú bíróság által rögzített tényállást a másodfokú eljárásban az alábbi kiegészítésekkel lehetett irányadónak tekinteni.

I. Közös Önkormányzati Hivatal Jegyzője számú határozatával – melyet a ... Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala 2015. február 9. napján számon hagyott helyben – rendelkezett a felperes foglalkoztatást helyettesítő támogatásának 2014. december 31. napjával történő megvonásáról.

A folyósítás megszüntetése azon alapult, hogy a felperes a közérdekű tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény rendelkezéseivel összhangban nem igazolta közérdekű önkéntes befogadó szerv által szervezett módon történő közfoglalkoztatását. Ez volt a megszüntetés releváns jogi indoka, a közigazgatási szerveknek a jogosultság fenntartása érdekében ugyanis azt kellett elbírálniuk, hogy a felperes tevékenységeit olyan ellátónál végezte-e, amelynél fogva a támogatás felvételére továbbra is jogosulttá válik, illetőleg a II. rendű alperesnél legalább 30 munkanapig végzett-e közmunkát.

Az elsőfokú bíróság által felvett bizonyítás anyagából kitűnően a felperes az elsőfokú közigazgatási határozat ellen benyújtott fellebbezésében kérte azt, hogy részére a II. rendű alperes ingyenes étkeztetést, illetőleg szociális lakhatási lehetőséget biztosítson.

A környezettanulmány elvégzésének szükségessége a fenti kérelmeiből fakadóan, illetőleg a ... Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala T. Közös Önkormányzat Hivatali jegyzőjének kibocsátott felhívása alapján vált szükségessé. Utóbbi alapján a másodfokú közigazgatási hivatal az illetékes polgármester vizsgálatát kérte abban a körben, hogy felperes élete, testi épsége veszélyben van-e és így az aktív korúak ellátása iránti igény felülvizsgálatának lehet-e helye.

A felhívás ismeretében 2015. március 11. napján kelt küldeményével tájékoztatta a jegyző a felperes által bejelentett lakcímnek megfelelően **É. K.**-t, hogy a környezettanulmányt 2015. március 19. napján kívánják elkészíteni.

Minderről a felperes a 2015. március 11. napján személyes meghallgatása során értesülhetett, amikor a ... Megyei Kormányhivatal sz-i hivatali helyiségében azt is közölték vele, hogy szociális ellátásra irányuló igényeit az illetékes önkormányzat fogja vizsgálni, azonban a kedvező elbírálás érdekében lakhatási körülményeit fel kell mérni és egészségkárosodására vonatkozó orvosi iratokra is szükség lesz.

A felperes a T. Közös Önkormányzat Hivatali jegyzőjének helyiségében 2015. március 23. napján ismét meghallgatáson vett részt, ahol szociális lakhatás biztosítására irányuló kérelmét érdemében nem tartotta fenn és sérelmezte, hogy életkörülményeit **É. K.** ingatlanán kívánja feltárni az elsőfokú közigazgatási hatóság.

Nem értett egyet azzal sem, hogy a korábbiakban havi 70.000 forint települési támogatás tárgyában benyújtott kérelme alapján Cs. Község Önkormányzat polgármestere 54/2015. (II. 26.) határozatával egyszeri 2000 forint eseti jellegű önkormányzati segélyt állapított meg részére. Akként nyilatkozott, hogy e tárgyban kérelmét újra be fogja adni (erre a perben nem merült fel adat).

A T. Közös Önkormányzat Hivatala jegyzőjének 2015. július 9. napján kelt küldeményével kapott a felperes tájékoztatást arról, hogy Cs. Község Önkormányzat képviselő-testületének 4/2015. (II. 27.) számú rendelete 19. § (6) bekezdése szerint étkeztetése csak szabályszerű kérelem alapján biztosítható térítésmentesen. A rendelet 6. § (3) bekezdése értelmében környezettanulmány elkészítése lett volna szükséges az igény elbírálása körében, de az erre irányuló eljárást nem tudták maradéktalanul lefolytatni.

Az aktív korúak ellátása tárgyában született határozatok pedig annyiban és akkor vizsgálhatók felül, ha a felperes igazolja a jogszabályoknak megfelelő közérdekű közfoglalkoztatását és egészségügyi vizsgálat elvégzését.

A felperes fellebbezése a kiegészített tényállásra figyelemmel is alaptalan, az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában foglaltak az alábbiak szerint szorulnak pontosításra.

A felperes a perben csak az étkeztetési támogatás elmaradásából fakadóan érvényesített vagyoni kárigényt.

Megfelelően jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperes a bíróság felhívása ellenére sem tudta bizonyítani, hogy valamely II. rendű alperesi jogellenes magatartás folytán esett volna el ettől a szociális ellátástól.

A felperes a II. rendű alperes 4/2015. (II. 27.) számú rendeletének 6. § (2) bekezdése szerinti környezettanulmány elvégzésében annak ellenére sem működött közre, hogy a II. rendű alperes ezzel a Ket. 50. § (1) bekezdésében foglaltakkal összhangban kívánta hivatalos eljárásában a tényállást feltárni.

A felperes a Ptk. 6:548. § (1) bekezdése szerinti II. rendű alperesi mulasztásra (határozathozatal elmaradására) alapította kárigényét, holott ez irányú kárait, jövedelemkiesését maga okozta azzal, hogy a hatóság felhívására sem terjesztett elő ilyen tárgyban szabályszerű kérelmet, továbbá az igény elbírálásához szükséges körülmények feltárását maga is nehezítette és kifogásolta.

A Ptk. 6:519. § szerinti okozati összefüggés azért is hiányzik a felperes által állított károk és a II. rendű alperesi magatartás között, mert a felperes az előfeltételek teljesítése hiányában csak az önkormányzati rendelet 6. § (3) bekezdése szerinti elutasító döntésre, vagy az eljárás megszüntetésére számíthatott.

Kárt csak a kérelmét alaposnak találó határozat meghozatalának elmaradása okozhatott volna, azonban a felperes azzal, hogy a környezettanulmány elkészítését ellenző magatartásával lehetetlenné tette szociális körülményeinek feltárását, nem csak a kérelme elbírálását hiúsította meg, hanem kizárta tette, hogy a kérelem értékelése esetén számára kedvező döntés szülessen.

A felperes nem vagyoni kár (helyesen sérelemdíj) iránti igényét a Ptk. 2:52. § és 6:548. § (1) bekezdése és 6:519. § együttes alkalmazásával kellett elbírálni.

Sérelemdíj iránti igény akkor fakadhat közhatalom gyakorlásából, ha a személyiségi jogsérelem jogorvoslati úton nem elhárítható és az a közigazgatási szervnek felróható.

A közigazgatási szervek személyiségi jogsértést az eljárásukra irányadó és kifejezetten az ügyfél személyhez fűződő jogait biztosítani hivatott szabályok figyelmen kívül hagyásával, továbbá akkor tudnak okozni, ha az elszenvedett sérelem tekintetében olyan többlet tényállási elem merül fel, amely a személy elleni támadás fogalmát is kimeríti.

Ilyenre utaló adat az eljárásban nem merült fel, a II. rendű alperesnek felrótt és az alábbiakban felsorolt magatartásokkal összefüggésben előterjesztett sérelemdíj iránti igényeket az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el.

A felvett bizonyítás anyagából megállapítható, hogy a felperes szociális lakhatás biztosítása iránti kérelme vonatkozásában annak előterjesztése után úgy nyilatkozott, tudomásul veszi, hogy az önkormányzat szociális bérlakásokkal nem rendelkezik.

Egyértelmű nyilatkozatára figyelemmel nem merülhet fel olyan II. rendű alperesi magatartás, mely személyiségi jogsérelmet okozott volna abból fakadóan, hogy szociális bérlakás biztosítása iránti kérelméről nem született döntés.

Hasonlóképpen: az időszakos települési támogatás határozat formájában történő megítélését követően a felperes maga hangsúlyozta, hogy kérelmét újra be fogja nyújtani, de erre az eljárásban nem merült fel adat és az 54/2015. (II. 26.) sz. határozatban foglalt tájékoztatás ellenére a 2000 forintos támogatásról szóló határozat ellen fellebbezéssel sem élt.

Előbbiek kapcsán sem tudta tehát a felperes a személyiségi jogsérelmének ténybeli alapját bizonyítani (de a számára nyitva álló jogorvoslati lehetőségeket sem merítette ki teljes körűen), újabb kérelem előterjesztésének hiányában a korábbi elbírálását sem kifogásolhatja eredménnyel, illetve nem hivatkozhat annak személyiségi jogot sértő voltára.

Azon túl, hogy a környezettanulmány elvégzését a felperes sérelmesnek ítélte meg, az a közigazgatási hatósági eljárásban a bizonyítás eszközéül szolgálhatott. Nem volt igazolható a perben, hogy annak elvégzése bárki számára konkrét személyiségi jogsértést okozott volna. Utalni kell arra is, hogy más által elszenvedett jogsérelemből fakadó igények érvényesítésére a felperes nem lehetett volna jogosult az eljárásban.

A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság megszüntetését tartalmazó határozat ellen a jogerős határozatban foglalt tájékoztatás szerint a Sz-i Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz fordult (erre vonatkozó adatot a másodfokú hatóság 2015. március 16. napján kelt meghallgatási jegyzőkönyve tartalmaz), azonban ennek eredményét az eljárásban nem csatolta. Mindazonáltal a támogatás megvonására azért került sor, mert a felperes jogszabályszerűen nem igazolta közfoglalkoztatásának tényét és azt sem, hogy a kedvező elbírálás érdekében egészségügyi vizsgálaton részt vett volna.

Nem merült fel arra vonatkozóan peradat, hogy a felperes közfoglalkoztatás igazolására irányuló kérelmét a II. rendű alperes megtagadta. Az aktív korúak ellátására vonatkozó igényének alaptalansága abból fakadt, hogy felhívás ellenére sem pótolta a kérelem hiányát, egészségügyi vizsgálat elvégzésében pedig nem működött közre – saját felróható magatartására figyelemmel a II. rendű alperes közigazgatási döntésének személyiségi jogsértő volta fel sem merülhet.

Amellett, hogy az alperes jogsértő magatartása az előbbi igény elbírálása kapcsán sem bizonyított, a felperesnek a foglalkoztatást helyettesítő támogatás megvonásából fakadóan hátránya azért sem adódhatott, mert az elsőfokú bíróság 2016. május 25. napján tartott tárgyalásán maga utalt arra, hogy időközben újra megítélték részére a 22.800 forintos segélyösszeget (és tájékoztatást kapott az önkormányzattól arról is, hogy jogosult lenne közétkeztetésre is).

A felperes által hivatkozott vagyoni kár és sérelemdíj iránti igény körében egyaránt kell utalni **É. K.** tanú vallomására és a tanú perben csatolt nyilatkozatára, melyekből összességében kitűnt, hogy a felperes létfenntartása a hivatkozott szociális ellátások hiányában is biztosított volt: részben nála, részben másoknál vállalt ingatlan felügyeletet és ház körüli tevékenységeket, melyekért cserében bevételre tett szert, vagy elhelyezéshez jutott.

A Fővárosi Ítéltábla így az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésére figyelemmel a fenti indokolásbeli pontosítással helybenhagyta.

A pártfogó ügyvéd költségeit a Pp. 87. § (3) bekezdésére figyelemmel a Magyar Állam viseli.

A pártfogó ügyvédet megillető díj alapja a Pp. 87. § (2) bekezdés b) pontja értelmében az elsőfokú eljárás pertárgyértéke, illetőleg a másodfokú eljárásban a vitatott érték (egyenként 3.434.000 forint).

A díj megállapításakor arra is figyelemmel kell lenni, hogy a felperes mind az első-, mind a másodfokú eljárásban pervesztes lett.

A másodfokú eljárás illetéke a felperesi költségmentességből következően az állam terhén marad [6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §].

Budapest, 2017. február 14.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.
a tanács elnöke

. Sággy Levente s.k.. Benedek Szabolcs s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: